

VZDĚLÁVACÍ PROJEKT ŽÁKOVSKÉ EXPEDICE

PROJEKT PRO ZAPOJENÍ ŠKOL DO PROJEKTU PLZEŇ EVROPSKÉ HLAVNÍ MĚSTO KULTURY 2015

Políbení panelem

Závěrečná zpráva projektu

Markéta Markgraf Hossingerová

Kontakt: m.hossingerova@seznam.cz ; +420 702 910 763

Stručný popis projektu a jeho cíle

Projekt *Políbení panelem* vznikl za finančního přispění společnosti Plzeň 2015 o.p.s. a uskutečňuje se v součinnosti s 1. ZŠ v Plzni na Bolevci.

Projekt imituje expedici, jejímž cílem je probádat historii, současnost i budoucnost panelového sídliště Bolevec. Vybraní žáci z nejvyšších ročníků tamní základní školy (1. ZŠ) tvoří expediční tým, který různými výzkumnými metodami nahlíží na sídliště, setkávají se s nejrůznějšími lidmi, obyvateli sídliště i lidmi z různých oborů, kteří stav sídliště mohou komentovat. Sami pak vlastní tvůrčí činností reflektují život na sídlišti. Výsledky expedice v poslední fázi projektu sumarizují a formou výstavy umístěné ve vestibulu školy představí široké veřejnosti.

Obecnými cíli projektu jsou:

- obohacení vědomostní úrovně žáků základní školy
- poznání a praktické použití dalších výzkumných metod
- seznámení se s kulturními a společenskými institucemi
- týmová práce
- posílení komunitní odpovědnosti žáků za veřejný prostor svého nejbližšího prostředí a získání dovedností a znalostí, jak jej spoluurčovat

Podrobná závěrečná zpráva jednotlivých aktivit

Plán realizace aktivit v žádosti o grant				Popis uskutečněné realizace v roce 2013	
	Aktivita	Rozpis	Cíle	Čas. plán plánovaný/ skutečný	Zhodnocení
1.	Navázání spolupráce se školou	Vytipování vhodného sídliště pro první uskutečnění projektu. <u>Lektorská činnost:</u> Vytvoření prezentace projektu pro vedení školy <u>Produkční činnost:</u> Oslovení ředitele a představení projektu na osobní schůzce	Získání podpory pro projekt ze strany vedení školy.	květen/červen 2013 květen/červen 2013	Pro první realizaci projektu <i>Políbení panelem</i> bylo vybráno sídliště Bolevec v Plzni, a to ze dvou stěžejních důvodů – aktivní vystupování 1. základní školy a snadno čitelná historie místa (od středověku). Byla vytvořena prezentace programu powerpoint, která představovala projekt vedení školské instituce, byla tedy orientována především na žáky a na přímou spolupráci se školou. Uskutečnilo se setkání s ředitelem, jemuž byl projekt představen, okamžitě byla domluvená spoluúčast a spolupráce na realizaci projektu. <u>Zhodnocení:</u> Již první setkání s vedením školy proběhlo s pozitivními výsledky. Vedení projevilo zájem o uskutečnění projektu na škole a vyšlo vstříc poskytnutím prostorů třídy k zajištění projektových dní i částečným uvolněním zúčastněných žáků z výuky.
2	Navázání spolupráce s dalšími institucemi	Průzkum možností spolupráce s kulturními nebo občanskými institucemi <u>Lektorská činnost:</u> Zajištění informační základny k tématu Bolevec – vypracování rešerše, osobní konzultace s odborníky. <u>Produkční činnost:</u>	Zajištění a rozšíření informační základny o Boleveckém sídlišti. Navázání spolupráce, získání dalších	červenec/srpen 2013 červenec/srpen 2013	Byly osloveny některé relevantní kulturně společenské instituce. Cílem těchto jednání bylo získání dalších podkladů pro informační základnu o Boleveckém sídlišti, nebo navázání spolupráce (formou poskytnutí materiálů nebo možností exkurze) Spolupráce byla na základě mailového kontaktu a osobního setkání dohodnuta s: <ul style="list-style-type: none"> • Martinem Maulem (za NPÚ ÚPS v ČB, Selská statek u Matoušů)

		Oslovení jejich zástupců a představení projektu na osobní schůzce.	partnerských institucí zainteresovaných do projektu.		<ul style="list-style-type: none"> • Jiřím Korandou (za odbor památkové péče, město Plzeň) • Jaroslavem Čechurou (za sdružení Boleveckých rodáků) • Pavlínou Doležalovou (za Studijní a vědeckou knihovnu plzeňského kraje) <p>Informační základna byla rozšířena konzultacemi s:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Petrem Domanickým (za Západočeskou galerii) • Karlem Foudem (za NPÚ ÚOP Plzeň) <p><u>Zhodnocení:</u> Drtivá většina z oslovených nějakým způsobem zareagovala. Příjemným překvapením bylo, že téměř všichni z těchto se snažili pomoci dle svých možností, ať už radou na koho dalšího se obrátit, nebo nabídnutím osobní konzultace. Bohužel se nepodařilo navázat napojení na Archiv města z důvodu probíhajících inventur.</p>
3.	Vytvoření badatelského týmu	Oslovení žáků nejvyšších ročníků školy <u>Lektorská činnost:</u> Návrh motivačního vstupu v jednotlivých třídách. Vytvoření motivačních dotazníků pro žáky Uskutečnění vstupů v hodinách. Zhodnocení vyplněných dotazníků <u>Produkční činnost:</u> Zajištění souhlasu rodičů s účastí jejich dětí na projektu	Získání a vytvoření pracovní skupiny z žáků a žákyň nejvyšších ročníků školy.	září 2013 září 2013	Bylo uskutečněno 7 motivačních vstupů ve 4 třídách 8. ročníku a 3 třídách 9. ročníku. Celkem bylo osloveno zhruba 90 dětí. Motivace byla založena na příběhu, a na zvědavosti. Vstup do projektu byl pro žáky dobrovolný, podmíněný pouze jejich vlastním zájmem. Součástí motivace bylo vyplnění tematizovaného dotazníku – průzkumu veřejného mínění mezi žáky o sídlišti Bolevec. Výsledkem bylo 20 zájemců o účast na projektu, jejichž rodiče byli požádáni o souhlas, písemnou formou v součinnosti se školou. Z těchto podmínek byla nakonec vytvořená konečná pracovní skupina 12ti žáků a žákyň z oslovených tříd.

					<p><u>Zhodnocení:</u> Dobrovolný vstup do projektu umožnil vzniknutí heterogenní skupiny dětí z různých tříd, které spojuje zvědavost a zájem. 12 účastníků se jeví jako ideální počet, který lze variabilně sdružovat do skupin. Zároveň je možné dát všem dostatek prostoru k vyjádření. A i vzhledem k exkurzím a práci v terénu je menší skupina pohyblivější.</p>
4.	<p>Badatelský rychlokurz</p>	<p>Pracovní skupina se seznámila navzájem. Poznala základní metody práce, které si prakticky ozkoušela.</p> <p><u>Lektorská činnost:</u> Příprava metodiky 2 projektových dní. 1. projektový den, říjen, 5 vyučovacích hodin, práce ve třídě / práce v terénu sídliště 2. projektový den, listopad, 5 vyučovacích hodin, práce ve třídě / exkurze ve Studijní a vědecké knihovně</p> <p><u>Produkční činnost:</u> Zajištění prostoru, konzultace s vedením školy. Zajištění materiálu. Zajištění exkurze v knihovně.</p>	<p>Navození pracovní atmosféry u zúčastněných žáků. Představení a praktické ozkoušení vybraných inspirativních metod práce.</p>	<p>říjen/ listopad 2013</p> <p>říjen/ listopad 2013</p>	<p>1. projektový den byl realizován v říjnu. Skupina byla kompletní. Po úvodním vzájemném představení se další seznamování odehrávalo během dopoledních (12:00 – 14:00) aktivit, které navozovaly atmosféru expedice, respektive její přípravy. Obsahem byl trénink potřebných dovedností (a zároveň metod práce) – pozorování, asociování, kladení otázek. Uvolňující aktivitou byl vstup dramatické metody – štronza. Odpolední část projektového dne (14:00 – 15:45) byla situovaná inspirativní procházkou po sídlišti a jeho specifických částí (tato procházka byla navržena na základě vyplněných motivačních dotazníků).</p> <p>2. projektový den se uskutečnil v listopadu. Po krátké rekapitulaci a práci s aktuální mapou, byla pozornost zaměřena na práci s literaturou. Dílčím cílem bylo zprostředkovat žákům setkání s autentickými prameny, z nichž každá badatelská činnost vychází. Pro tento záměr se podařilo zajistit výjimečnou návštěvu a exkurzi ve Studijní a vědecké knihovně. Prohlídka všech částí a provozů knihovny byla zakončena ve speciální studovně se svazky dobového tisku (z doby výstavby sídliště), v nichž žáci hledali informace k tématu. Stránky s vyhledanými články jsme si okopírované odnesli a z nichž vyplynula domácí práce.</p> <p><u>Zhodnocení:</u></p>

					<p>Badatelský rychlokurz žáky zaujal. Částečným problémem je nedostatek času, s nímž je nutno v příštích lekcích lépe hospodařit. Z obou projektových dní také vychází zkušenost, že odpolední blok, zejména jeho závěr je pro žáky již náročný na udržení pozornosti, je tedy vhodnější náročnější aktivity směřovat do prvních hodin projektových dní.</p> <p>Návštěva knihovny byla pro žáky také zajímavá. Ukázalo se, že staré svazky novin jsou pro současné žáky exotičtější než jakákoliv moderní technologie.</p> <p>Hledáme stále vhodný způsob jak s žáky komunikovat mezi jednotlivými projektovými dny – aktuálně řešíme facebook a e-mail.</p>
5.	Expedice	<p>Realizace stěžejních projektových dní (1 x měsíčně).</p> <p>Výzkumná cesta do minulosti, současnosti a budoucnosti sídliště Bolevec</p> <p><u>Lektorská činnost:</u> příprava metodiky expedičních projektových dní. Tvorba výukových materiálů (pracovních listů, powerpointové prezentace)</p> <p>3. projektový den, prosinec, 5 vyučovacích hodin, práce v místní pobočce knihovny města Plzně /práce ve třídě.</p> <p>4. projektový den, leden, 5 vyučovacích hodin, práce ve</p>	<p>Představení a praktické ozkoušení dalších dílčích i komplexních výzkumných metod.</p> <p>Rozvoj sociálních dovedností.</p> <p>Tvůrčí sebevyjádření.</p>	prosinec 2013/ duben 2014	<p>3. projektový den se odehrál v prosinci. První část práce projektového dne byla situována do školní knihovny, která je zároveň pobočkou plzeňské městské knihovny. K dispozici byly publikace s především obrazovým historickým materiálem. Žáci vyhledávali fotografie Boleveckého sídliště, vzájemně si nalezené obrázky ukázali. V druhé části projektového dne se žáci zaměřili na svou školu (malování půdorysu, zamyšlení nad (ne)oblíbenými místy, anketa), dále se prostřednictvím připraveného pracovního listu seznámili s funkcionalismem a architektkou školy. Technikou roláže žáci spojili dvě její stavby.</p> <p>4. projektový den byl naplánován na leden. Na základě textů žáci odpovídali na dotazy, které vedly k poznání historického vzniku sídliště (kdy, proč, jak). Žáci prošli rychlokurzem fotografie – byli seznámeni se základními kompozičními principy pomocí powerpointové prezentace. Domluvena byla exkurze na statku U Matoušů v Bolevci. Cestou žáci pozorovali a fotografovali libovolně sídliště.</p>

		<p>třídě/exkurze na Statek U Matoušů v Bolevci 5. projektový den, únor, 5 vyučovacích hodin, práce ve školním klubu / práce ve třídě 6. projektový den, březen, 5 vyučovacích hodin, práce ve třídě / dotazníkové šetření v terénu 7. projektový den, duben, 5 vyučovacích hodin, práce v počítačové učebně/ práce v terénu a ve třídě</p> <p><u>Produkční činnost:</u> Zajištění jednotlivých projektových dní, informovanosti žáků. Domluvení exkurze na statku v Bolevci. Obstarání potřebného materiálu.</p>		<p>Po absolvování exkurze se psala reportáž z návštěvy statku a byly vybrány, prohlédnuty a okomentovány nejlepší nafocené fotografie.</p> <p>5. projektový den znamenal setkání v únoru. Z fotografií z minulého setkání byly identifikovány 3 sochy/sousoší, které se nachází ve zkoumaném regionu. Žáci si osvěžili techniku dramatické výchovy – štronzo. Poté žáci pracovali ve skupinách, zkoušeli je napodobit, vymýšleli pro sochařská díla názvy. Psali také úvahu – co si asi sochy myslí. Zjistili jména autorů a skutečné názvy soch.</p> <p>6 projektový den byl připravený na březen. Část dne byla věnována shrnutí dosud zjištěného, žáci si ve skupinách vybrali téma s úkoly a ty společně plnili. Tyto úkoly spočívaly především v grafické úpravě a sumarizaci výsledků dosavadní práce. = příprava na závěrečnou výstavu. Odpolední část se odehrála v terénu, žáci se seznámili metodou získávání informací prostřednictvím dotazníku. Ve dvojicích vyrazili do okolí a zjišťovali názory náhodných kolemjdoucích na místní sídliště. V závěru byla provedena reflexe.</p> <p>7. projektový den v dubnu byl posledním pracovním dnem samotné expedice. Do mapy byly zakresleny zóny, které byly výsledkem dotazníkového šetření. Žáci byli seznámeni s pojmy urbanismus, architektura a územní plán. Poté internetem zjišťovali informace o sídlišti Lesná a prohlédli si nápad „lentilek“ na sídlišti v Letňanech. Sami pak ve skupinách vyrazili opět do terénu a navrhovali způsoby, jak zlepšit své sídliště. Po vzájemné prezentaci všichni kreslili svou představu nového domova důchodců s ohledem na potřeby jeho obyvatel.</p> <p><u>Zhodnocení:</u></p>
--	--	---	--	--

				<p>Každý projektový den byl zahájen motivační hrou, následovala část, v níž se žáci dozvěděli něco pro ně nového, poslední část tvořila jejich samostatná činnost. Samotné projektové dny proběhly úspěšně, jednotlivé aktivity žáky většinou zaujaly a úkoly plnili. Někteří nadšeně a se zápalem. Zajímavé a inspirativní byly některé jejich nápady. Ocenili exkurzi na Statek U Matoušů, který je jinak veřejnosti nepřístupný.</p> <p>Negativně se do práce promítal nedostatek času (proto se ani některé plánované akce vůbec neuskutečnily – setkání s odborníkem z památkové péče) a únava žáků v odpolední části projektových dnů, kdy už hůře udržovali pozornost. Značně tím trpěla závěrečná reflexe. Komunikace moderními technologiemi (sociální sítě, e-mail) se nepodařila úspěšně navázat, odehrála se pouze výjimečně v případě jednotlivců. Mezi jednotlivými projektovými dny probíhala tedy komunikace jednosměrně – prostřednictvím letáčků, které žáci měli vyvěšené na nástěnce vedením školy. Dlouhé prostoje mezi projektovými dny byly pravděpodobně také důvodem, proč většina domácí práce nebyla udělána, nebo byla zapomenuta doma. Postupem času jsme tedy domácí práce odbourali a museli je buď úplně vynechat, nebo omezeně vložit do jednotlivých projektových dní.</p>	
6.	Příprava výstavy	<p>Příprava výstavních panelů.</p> <p><u>Lektorská činnost:</u> 8 projektový den, 6 vyučovacích hodin, květen. Ideová příprava výstavy, vedení žáků.</p>	Vhodná prezentace práce žáků.	květen 2014	<p>Jako forma prezentace byla zvolena výstava. Tvorba výstavních panelů se uskutečnila v posledním projektovém dni v květnu. Žáci vyráběli pozadí panelů a plnili je výsledky své práce. Konečně bylo vytvořeno 6 stěžejních panelů, které popisovaly po jednotlivých tématech průběh expedice. Další panely byly využity jako výstava fotografií, které žáci na sídlišti pořídili. Jeden panel umožňoval reflexi návštěvníků výstavy – mohli na něj</p>

		<u>Produkční činnost:</u> Zajištění materiálů, tisk materiálů, komunikace s vedením školy – domluva vernisáže.			dopsat dokončení věty „Sídliště je jako...“. Zbývající panely byly využity k představení projektu, badatelů, spřátelených osob a institucí a organizací, které se na projektu podílely finančně. <u>Zhodnocení:</u> Prvotní idea byla ta, že budou texty na panelech psány ručně samotnými žáky. Ovšem po vyhotovení prvních kusů byl tento nápad pro obtížnou čitelnost zavrhnut a byla zvolena jednotná forma. Texty byly tedy psány počítači. Pozadí barevných panelákových fasád bylo ručně slepeno do velkého formátu. S výsledkem jsme byli spokojeni.
7.	Vernisáž	Slavnostní otevření výstavy. <u>Lektorská činnost:</u> 9. projektový den, 1 vyučovací hodina, provedení reflexe s žáky. <u>Produkční činnost:</u> tvorba pozvánky na vernisáž a výstavu, rozeslání pozvánek, zajištění občerstvení, instalace výstavy.	Oslovení širší veřejnosti	červen 2014	Vernisáž se uskutečnila 16. 6. ve vestibulu školy. Zahájení proběhlo v 16:30. Čas byl zvolen s ohledem na výuku žáků a zaměstnání dospělých. Byli pozváni zástupci institucí a organizací, kteří se na projektu více či méně podíleli, dále vedení školy, učitelé s žáky školy a rodiče žáků badatelského týmu. Žáci se sešli po obědě, proběhla ústní reflexe celého projektu a instalace výstavních panelů na zapůjčené stojany. Zhodnocení: žáci hodnotili projekt kladně, samozřejmě zmiňovali skutečnost, že se nemuseli obvykle učit, ale mluvili i o nových a zajímavých zkušenostech, o tom, že se dostali na jim neznámá místa, o poznávání místa svého bydliště. Vernisáže se někteří účastnili v obleku.
8.	Závěrečné práce	Závěr <u>Produkční činnost:</u> shrnutí činností projektu do závěrečné zprávy, vytvoření katalogu výstavy. Další	Vytvoření závěrečné zprávy a katalogu výstavy	červen 2014 až ???	Sumarizace materiálů, tvorba katalogu k výstavě, shrnutí v závěrečné zprávě. Vedení školy výstavu prezentuje také na každoročním Dni otevřených dveří. Shrnutí: Projekt se úspěšně uskutečnil podle plánu.

		prezentace výstavy.		<p>Ověřily se tyto předpoklady: atraktivita tématu – univerzální použitelnost pro jakékoliv sídliště – aktivity „ze života“ – simulace reálných výzkumných metod – výstup přístupný široké veřejnosti</p> <p>Jako rizika byly vyhodnoceny: komunikace s žáky mezi jednotlivými projektovými dny – dlouhé časové prodlevy mezi projektovými dny - časové zařazení do odpoledních hodin – absence učitele zaměstnaného ve škole, který by se na projektu aktivně a rád podílel</p>
--	--	---------------------	--	--